

گزارش پایانی طراحی پایگاه اینترنتی

— مقدمه:

حدوداً آبان ماه سال ۱۳۸۰ بود که دفتر مطالعات تصمیم به راه اندازی یک سایت بر روی شبکه‌ی جهانی اینترنت گرفت. این تصمیم به صورت یک پیشنهاد از طریق آقای جعفری به بنده ارائه شد، که بلافاصله طرح جامعی را برای این سایت در ۱۶ صفحه آماده نموده و به مدیریت اطلاع‌رسانی وقت تقدیم نمودم (ضمیمه ۸).

پس از گذشت مدت زمانی نسبتاً طولانی، اجرای این طرح از خود نویسنده‌ی طرح درخواست شد که واضح است مانند سایر امور اجرایی، پذیرفته نشده و عودت داده شد. اما با سفارش اکید «جناب آقای محسنی» از برادران زحمت‌کش، خدوم و بسیار عزیز فرهنگستان علوم اسلامی مبنی بر این که در صورت نپذیرفتن این پروژه، دفتر با عدم اعتمادی که نسبت به شرکت‌های بیرون از مجموعه دارد نمی‌تواند وارد شبکه‌ی جهانی شده و در نتیجه از تجربه‌ی این امکان و فرصت طلایی محروم می‌ماند، پذیرفتم.

پیش‌نویس قرارداد را نوشتیم، قراردادی که به سرعت آماده شده و در اواخر اسفند ماه ۱۳۸۰ به تصویب رسید (ضمیمه ۱). آن‌چه در این قرارداد درج شد طراحی چهار بخش اصلی بود؛

۱. کتاب‌های تمام‌متن (Fulltext) که محتوی تمام کتاب‌های دفتر باشد و تمام متن این کتاب‌ها را به صورت کامل با فهرست نمایش دهد، این سیستم اصطلاحاً به کتاب الکترونیکی (e_book) معروف است.

۲. مقاله‌های تمام‌متن، محتوی مقالات دفتر از جمله مقالات همایش با متن کامل و نام نویسنده‌ی مقاله.

۳. معرفی دفتر، که یک صفحه بوده و همان متن چاپ شده در بروشور معرفی دفتر مطالعات می‌باشد.

۴. ارتباط با دفتر، که اگر یکی از کاربران اینترنت تمایل به تماس با دفتر داشته باشد با ورود به این صفحه و نوشتن نظرات یا سؤالات خود، آن‌چه را که می‌خواهد برای ما ارسال می‌نماید.

این چهار بخش به علاوه‌ی صفحه‌ی اصلی سایت پنج صفحه می‌شود که در بند اول قرارداد یک ماه زمان برای طراحی آن پیش‌بینی شد. این زمان تنها برای طراحی نمای ظاهری (Html) در نظر گرفته شده و برنامه‌نویسی نرم‌افزاری که بتواند کتاب‌ها و مقالات را با متن کامل نمایش دهد و همچنین برنامه‌ای که بتواند متن‌ها را از زرنگار به سایت منتقل نماید دو ماه زمان می‌طلبد که در بند سوم قرارداد مطرح شد. برای نمای ظاهری مطابق ضمیمه‌ی قرارداد ۴۰۰،۰۰۰ تومان پیشنهاد شد و برای برنامه‌نویسی ۱،۰۰۰،۰۰۰ تومان.

بخش دیگر قرارداد انتقال ۶۰۰۰ صفحه اطلاعات بر روی سایت، مطابق بند دوم قرارداد، بود که برای هر صفحه‌ی زرننگاری ۳۰ تومان در نظر گرفته شد و این در مجموع ۱۸۰،۰۰۰ تومان هزینه در بر داشت. ۱۰۰،۰۰۰ تومان نیز جهت گرفتن فضا در اینترنت و نام حوزه در نظر گرفته شد.

در مجموع با توجه به توضیحات مندرج در اصل قرارداد مبلغ ۲،۰۰۰،۰۰۰ تومان مورد توافق طرفین قرار گرفت و کار از همان ۱۵ فروردین ماه آغاز شد، اضافه مبلغ مذکور به جهت بند ۳ و ۵ موجود در توضیحات بود و بخش تبلیغات روزنگار.

این قرارداد بسته شد و بند اول و سوم آن به اتمام رسید. ۱۵ تیرماه، درست سه ماه از شروع پروژه گذشته بود که درخواست کتبی برای مدیر اطلاع‌رسانی ارسال شد مبنی بر معرفی کتب و مقالاتی که بنا شده است در سایت قرار گیرد (ضمیمه ۲). تمام اطلاعات زرننگاری دفتر مطالعات و تحقیقات زنان را در یک CD داشتم، فهرستی نیز از آن در اختیار آقای بود، ایشان تنها می‌بایست انتخاب نماید و به بنده اطلاع دهد. ولی این کار دو ماه طول کشید! جواب این بود: «من نمی‌توانم بدون جلسه‌ی شورای اطلاع‌رسانی تصمیمی در این مورد اتخاذ کنم، شورا نیز فعلاً نمی‌تواند تشکیل جلسه دهد چرا که هنوز داریم چارت آن را آماده می‌کنیم و آئین‌نامه‌هایش را، تا به تصویب برسانیم!».

۵۰۰،۰۰۰ تومان از قرارداد را به عنوان ۲۵٪ اولیه دریافت کرده بودم. تصمیم گرفتم با این مبلغ برای دفتر یک شبکه‌ی کوچک Lan به راه اندازم. به مدیر اطلاع‌رسانی گفتم که اگر بخواهند سایتشان بر روی اینترنت به روز باشد و اخبار و مقالاتش هر روز نو شود باید یک شبکه‌ی رایانه‌ای داشته باشند و چرخه‌ی اطلاعات به راه اندازند. یکی متن روزنامه‌ها و بریده‌ی جراید را تایپ نماید، دیگری اسکن و بعد شخص دیگری در محل دیگر اطلاعات را وارد سایت نماید. این توان را دفتر دارد که به روز اطلاعات سایت را تغییر دهد. چرا این ادعا را می‌کنم؟! زیرا در حال حاضر یک تیم مشغول جمع‌آوری مطالب مرتبط با زنان از روزنامه‌ها و نشریات می‌باشند و این‌ها قرار است که در نرم‌افزاری مشابه «نمایه» ارائه هم بشود، با هزینه‌ای بسیار کم می‌شود این نرم‌افزار را شبکه‌ای نوشت و شاید با چند نفر نیروی جدید سایت قوی و معتبری را به نمایش گذاشت.

وسایل لازم را به حساب خودم خریدم ۹۱،۹۰۰ تومان (ضمیمه ۳) به اضافه‌ی یک عدد ترمینال Hub برای هشت دستگاه با سرعت ۱۰۰ به قیمت ۸۰،۰۰۰ تومان. همه چیز برای نصب شبکه‌ای بین ۴ رایانه‌ی موجود در دفتر کافی بود. تجهیزات هنوز هم در بخش اطلاع‌رسانی موجود است. این کار انجام نشد! نیاز به کشیدن کابل میان اتاق‌ها و طبقات بود و این هم بدون اجازه و موافقت دفتر میسر نبود، مطلب را معلق گذاردم تا سایت بسته شود آنگاه در این خصوص طرحم را ارائه نمایم. این شبکه هدیه‌ی من است به دفتر مطالعات به عنوان «باقیات صالحات».

شهریور ماه که دیگر مهلت قرارداد رو به اتمام بود، از آقای خامه‌گر خواستم که تکلیف بنده را مشخص نماید. ایشان فرمودند: «آقایان به این نتیجه رسیده‌اند که کتاب‌های دفتر و مقالات به صورت تمام متن در اینترنت قرار نگیرد!». علت این تصمیم را به بنده نگفتند. دلم برای دفتر خیلی سوخت... نه این که چرا از اینترنت فرار می‌کنند، نه... به خاطر این سوخت که دو میلیون تومان باید بدهند درحالی که از انجام این کار منصرف شده‌اند. بیت المال مسلمین است، پولی که از خمس و زکات مردم و وجوهات پرداختی به مراجع جمع شده است و یا بودجه‌ی دولتی است که میلیون‌ها تومان هر ساله کسری دارد!

قرارداد را فسخ کردم، اصلاً مایل بودم به طور کل این پروژه را کأن لم یکن تلقی کنم، ولی هزینه‌هایی شده بود که قابل اغماض نبود. راه‌کاری به اطلاع‌رسانی، خامه‌گر، پیشنهاد کردم که ایشان هم روی هوا زدند، برق نگاهشان مرا هم شاد کرد. مشکل حل شد! به همین

راحتی! مبلغ قرارداد قبلی به نصف کاهش یافت، یعنی در واقع قرارداد فسخ شد و قرارداد جدیدی منعقد گردید که تمام کارهایش را انجام داده بودم و تمام شده بود. پیرو این تغییر نامه‌ای به آقای خامه‌گر زدم و خواستم ظرف یک هفته نظر اطلاع‌رسانی را نسبت به سایت اعلام نمایند تا قرارداد تا به آخر انجام شده باشد (ضمیمه ۴). باقی قرارداد پس از کسر مالیات (تا آن‌جا که می‌دانم حوزه مالیات نمی‌داد!؟) پرداخت شد، ۴۷۵،۰۰۰ تومان و ۱،۰۰۰،۰۰۰ در بودجه‌ی دفتر باقی ماند تا صرف امور خیر گردد.

آن‌چه که به عنوان ذی‌المقدمه بعد از این سطور ملاحظه خواهید فرمود، گزارشی است که از انجام همین قرارداد نصفه تنظیم شده است. امیدوارم خداوند به همه‌ی ما توفیق اطاعت از اوامر خویش را عطا فرماید و بتوانیم در مقابل صاحب و سرورمان، مولی و مقتدایمان امام عصر و زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف سربلند و سرافراز باشیم.

امروز بحث زنان ایران در اینترنت هنوز در مرحله‌ی شکل‌گیری است، روزی که قرارداد سایت را بستیم در مرحله‌ی جنینی بود، متولد شده است و هست، نزدیک سه یا چهار سایت، نه بیشتر... اگر امروز به جمعشان وارد شویم با حجمی عظیم از مقالات و اطلاعات دسته‌بندی شده، هنوز وقت هست. سال دیگر این رقم ده برابر خواهد شد و دیگر خیلی دیر خواهد بود... !!!

سید مهدی موسوی موشح

۱۵ مهرماه ۱۳۸۱

— مراحل کار:

۱. طراحی گرافیک اولیه:

نخستین کاری که در طراحی سایت معمولاً صورت می‌پذیرد، طراحی یک theme گرافیکی است. theme یک ساختار واحد و یکنواخت گرافیکی در جای‌دهی عناصر اطلاعاتی و تصویری در سایت است که بین صفحات تالام بصری ایجاد می‌نماید. طراحی گرافیکی سایتی که هنوز عناصر دینامیک آن، متناسب با نیاز بانک اطلاعات و برنامه‌نویسی تحت شبکه، کاملاً مشخص نشده‌اند، برای یک گرافیکست دشوار است چرا که هیچ تصویری از نتیجه‌ی نهایی ندارد و نمی‌داند چه چیز بناست نمایش داده شود. از این رو بهترین روش را در طول تجربه‌ی کاری در این دیده‌ام که یک theme موقت طراحی نمایم و برنامه‌نویسی را به اتمام رسانم، آنگاه کار را به دست گرافیکست بسپارم و بخواهم با توجه به طرح من اتود بزنند. برای سایت دفتر همین روش را به انجام رساندم. نمونه‌ای سیاه و سفید از طرح‌ها به پیوست می‌باشد (ضمیمه ۵).

۲. طراحی صفحات Html:

مطابق قرارداد پنج صفحه می‌بایست طراحی می‌گشت: صفحه‌ی اصلی، کتاب‌ها، مقالات، ارتباط با ما و معرفی دفتر که هر سه انجام شد و براساس همان theme تعریف شده شکل گرفت. به صورت افتخاری یک صفحه‌ی دیگر هم اضافه کردم، صفحه‌ی «تازه‌های کتاب زنان» را.

۳. طراحی نرم‌افزار تبدیل اطلاعات زرنگار:

برای تبدیل اطلاعات زرنگاری به Html بهترین نرم‌افزار موجود «مبدل پارسا» و سپس «قلم» و بعد از آن «مبدل نور» است. مبدل پارسا اگر چه در تحت مدیریت خود بنده و با طرح و نظری که اعمال کردم توسط آقای طحانی نوشته شد و حقیقتاً بهترین مبدل زرنگار می‌باشد و همه‌ی اطلاعات زرنگار حتی جداول را تبدیل می‌نماید، ولی آن را در اختیار نداشتم و پارسا نیز مبلغ زیادی را برای آن مطالبه می‌نماید، فلذا استفاده از آن ممکن نبود. قلم، نرم‌افزاری که آقای بدری نوشته است، نیز نرم‌افزار خوبی است اگر چه در جدول و تصویر نقص دارد. قفل دارد و باید خریداری شود، آن هم قابل استفاده نبود. تنها نرم‌افزار خوب و رایگان مبدل نور بود. با برنامه‌نویس آن مشورت کردم، یکی از امکاناتی را که در آن تعبیه نموده بود به من معرفی کرد. با این امکان می‌توانستم اطلاعات قلم‌ها و صفحه‌بندی و تصویر زرنگار را در اختیار داشته باشم ولی این اطلاعات قابل استفاده در Html نبود. به ناچار نرم‌افزاری نوشتیم که این اطلاعات غیر قابل استفاده را قابل استفاده نماید. Convertor نام نرم‌افزاری است که نوشتیم و Source آن پیوست می‌باشد (ضمیمه ۶). این نرم‌افزار تنها یک جایگزین‌کننده است، به این معنا که عبارت‌های ورودی را با عبارت‌های دیگری که معرفی شده‌اند جابه‌جا می‌نماید.

سپس نرم افزار Paging را نوشتیم. این نرم افزار صفحات تبدیل شده به Html توسط Converter را صفحه صفحه نموده و در شاخه ای می ریزد به همان نام کتاب. تنها کافی است این شاخه را در محل مناسب قرار دهید و فایل txt مربوط به نام و مشخصات کتاب را بسازید، به صورت خودکار سایت کتاب را خواهد شناخت و آن را نمایش خواهد داد.

از طریق این نرم افزارها

« برای اولین بار در اینترنت »

کتاب های فارسی با همان شماره صفحات چاپی بدون تایپ مجدد در دسترس قرار گرفتند!

۴. طراحی نرم افزار صفحه بندی:

سپس نرم افزار Paging را نوشتیم. این نرم افزار صفحات تبدیل شده به Html توسط Converter را صفحه صفحه نموده و در شاخه ای می ریزد به همان نام کتاب. تنها کافی است این شاخه را در محل مناسب قرار دهید و فایل txt مربوط به نام و مشخصات کتاب را بسازید، به صورت خودکار سایت کتاب را خواهد شناخت و آن را نمایش خواهد داد.

از طریق این نرم افزارها

« برای اولین بار در اینترنت »

کتاب های فارسی با همان شماره صفحات چاپی بدون تایپ مجدد در دسترس قرار گرفتند!

۵. طراحی صفحات asp و برنامه نویسی تحت شبکه:

برنامه نویسی بانک اطلاعات و نرم افزارهای تحت شبکه ی نمایش اطلاعات را در بخش های:

۱. تازه های کتاب

۲. کتاب های تمام متن

۳. مقالات تمام متن

۴. نسخه ی مناسب چاپ

۵. ارسال سروری اطلاعات برای آدرس info

۶. نمایش فهرست قابل تغییر در سمت راست همه ی صفحات به صورت خودکار

۷. نمایش صفحه صفحه برای تازه های کتاب

انجام دادم. این برنامه ها به شکلی نوشته شده اند که به روز آوری بانک اطلاعات به سادگی تنها با قرار دادن یک فایل متنی در شاخه های مخصوص قابل انجام باشد.

بدین ترتیب هر کاربر غیر حرفه ای نیز می تواند با چند ساعت آموزش ساده، وظیفه مدیریت بانک اطلاعات سایت را بر عهده گیرد و اطلاعات را افزایش یا کاهش داده و یا ویرایش نماید.

۶. تبدیل اطلاعات و تکمیل بانک اطلاعات:

بعد از اتمام کار بانک اطلاعات و برنامه‌نویسی آن، دست به کار به روزآوری اطلاعات شدم. کتاب‌های دفتر را یک به یک تبدیل نموده و وارد سیستم نمودم، معرفی کتاب‌های تازه‌ای را که آقای کریمی تهیه می‌فرمودند وارد می‌نمودم و تعدادی از مقالات دفتر را نیز بر روی شبکه گذاشتم. ولی...

ضمن گفتگو با دوستان دفتر متوجه نکته‌ای شدم و آن این که چه بسا دفتر نخواهد بعضی از مقالات و یا کتاب‌هایش بر روی اینترنت قرار گیرد. از این رو این کار را بعد از تبدیل ۱۰۰۰ صفحه از اطلاعات متوقف نمودم و به آقای خامه‌گر اطلاع دادم که تنها بعد از تأیید دفتر مقالات و کتاب‌ها را وارد سیستم خواهم کرد.

۷. اسکن تصویر جلد کتاب‌ها:

نرم‌افزار هوشمندی که طراحی شده، به صورت خودکار داشتن تصویر جلد کتاب را کنترل می‌نماید. اگر تصویر آن موجود نباشد تصویر پیش‌فرضی را به جای آن قرار می‌دهد و در صورتی که تصویر باشد آن را نمایش داده و لینک به تصویر اصلی که بزرگ است می‌نماید. تصاویر کتاب‌ها را اسکن نموده و بعد از ویرایش و تنظیم نور و Resolution وارد سیستم کردم. ۲۸ تصویر وارد سیستم شد.

۸. طراحی banner تبلیغاتی روزنگار:

برای این که سایت کاملاً حرفه‌ای و استاندارد باشد، جایگاه تبلیغات نیز برای آن گذاشته بودم. برای این که این جایگاه خالی نباشد تبلیغات روزنگار زن را طراحی کرده و در آن قرار دادم. سپس صفحاتی را طراحی نمودم که ضمن معرفی روزنگار، فرمی را جهت درخواست روزنگار در اختیار کاربر می‌گذارد. این فرم به صورت سروی برای info ارسال می‌گردد. این تبلیغات باید تغییر نماید، به این منظور با سایت‌های معتبری تماس گرفتم. از جمله gooya تا هم برای سایت خودمان تبلیغ نماییم و هم سایت‌های دیگران را معرفی کنیم که این عمل به Banner Exchange معروف است.

۹. ثبت نام حوزه‌ی WomenResearchCenter:

نام روبرو را برای سایت ثبت کردم: www.WomenResearchCenter.com

به اضافی 5mg فضا که فعلاً کافیست. همراه با ۵ عدد نشانی pop3 که به بخش‌های مختلف دفتر اختصاص داده شده‌اند. نشانی الکترونیکی اصلی دفتر info@womenresearchcenter.com می‌باشد. هر کدام از این نشانی‌ها 6mg ظرفیت دارد. هزینه‌ی این موارد ۳۶،۰۰۰ هزار تومان شد مطابق قرارداد پيوست (ضمیمه ۷) که باید هر سال تمدید شود.

۱۰. ثبت نام حوزه‌ی ایرانی WFC:

نام نخست‌ی که برای سایت گرفته شد دو مشکل داشت؛ اولاً بسیار طولانی بود و کوتاه سه حرفی نیز نمی‌شد ثبت شود، چرا که قبلاً دیگران آن را گرفته بودند. ثانیاً پسوند آن com بود که مناسب نبود. برای مؤسسات فرهنگی بهتر است که پسوند ir یعنی «ایرانی» گرفته شود. گرفتن این پسوند هم مکافات زیادی دارد به علت هماهنگی‌های زیادی که باید صورت پذیرد و تأخیرهای طولانی که شرکت ایرانی مزبور برای ثبت این نام انجام می‌دهد.

با هر مشقتی بود کارهای لازم را به انجام رساندم و در طی یک نامه که فاکس نمودم (ضمیمه ۹) درخواست دفتر را به اطلاع آنان رساندم. پاسخ را که یک ماه (!) بعد دریافت نمودم (ضمیمه ۱۰) اقدامات لازم را انجام دادم. مبلغ ۳۳۶,۰۰۰ ریال برای ثبت یک نام با عنوان wfc.ir به مدت سه سال به حسابشان واریز نمودم (ضمیمه ۱۱) و حواله را هم فاکس کرده و هم با پست پیشتاز ارسال نمودم (ضمیمه ۱۲). هنوز این نام تعریف نشده است. منتظر تعریف آن هستم.

۱۱. طراحی گرافیک اصلی:

طرحی که بنده خود برای سایت داده بودم و به عنوان theme سایت از آن استفاده کردم، یک طرح موقتی بود. بعد از آن که آقای خامه‌گر نظر خود را اعلام نمودند (ضمیمه ۴)، به سه گرافیکست سفارش دادم تا پیش‌طرح‌های خود را ارائه نمایند. یکی از طرح‌هایی را که پسند کردم (ضمیمه ۱۴) خریدم که فاکتور آن موجود است (ضمیمه ۱۳). یکی از گرافیکست‌ها فرصت نکرد به موقع پیش‌طرح خود را برساند و من چون کار را می‌خواستم ببندم گفتم دیگر نمی‌خواهد اتود بزنی! طرح یکی دیگر از گرافیکست‌ها هم به نظرم سنگین نیامد (ضمیمه ۱۵).

۱۲. هماهنگ‌سازی aspها با طرح جدید:

بعد از انتخاب theme اصلی، دو هفته به طول انجامید تا صفحات برنامه‌نویسی شده‌ی خود را با گرافیک جدید دوباره سازی نمایم.

با آرزوی موفقیت برای دوستان؛

سید مهدی موسوی موشج

۱۵ آبان ۱۳۸۱

۲۶۱,۷۵۰ تومان پرداخت شده و ۹۷۵,۰۰۰ تومان دریافت شد، خالص = ۷۱۳,۲۵۰ تومان